

CO SŁYCHAĆ?

INFORMATOR POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

numer 11 (215) listopad 2008

Tekst: *Szymon Baron*

Pierwszy śnieg

Początek listopada w niczym nie przypominał jesieni – temperatura niemalże wakacyjna, pogoda niemal letnia, jedynie kolorowe liście zdradzały właściwą porę roku. Wprost idealna na górską wędrowkę, można byłoby rzec, że stabilna, wrześniowa pogoda – gdyby to nie był listopad...

Gdy w połowie miesiąca synoptycy ogłosili, że notujemy wyjątkowo ciepły miesiąc i jeśli nic się nie zmieni będzie on najcieplejszym listopadem w historii, wówczas z nienacka spadł śnieg – nie wiem, jak wyglądało to w innych regionach Polski, bowiem na moim rodzinnym terenie Beskidów: Śląskiego, Żywieckiego i Małego śniegu napadało naprawdę sporo.

Już po dwóch dniach można było zauważyć turystów ciągnących do Szczyrku z nartami, aby poszusować na pierwszym, świeżym puchu. Również i ja wyciągnąłem narty tourowe, aby przygotować je do sezonu. Jedna, kilkukilometrowa runda do lasu i z powrotem, w przepięknej białej scenerii i powrót do domu, aby poprawić wiązania – niedługo będzie można ruszyć na górski szlak.

Możliwe, że śnieg ten wkrótce stopnieje, lecz już najwyższa pora by wyciągać rakiety, narty i raki. Sezon zimowy powoli się rozpoczyna, a góry w śnieżnej szacie są przepiękne, więc do zobaczenia na szlaku. ■

Dolina Lodowa (fot. archiwum)

CO SŁYCHAĆ w numerze:

ROK 2009 ROKIEM DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO

Z posiedzenia Zarządu Głównego PTT

Testament hrabiego Władysława Zamoyskiego

Tekst: *Szymon Baron*, zdjęcia: *Nikodem Frodyma*

Z posiedzenia Zarządu Głównego

Ostatnie posiedzenie Zarządu Głównego PTT w 2008 r. miało miejsce 8 listopada 2008 r. w krakowskim Obserwatorium Astronomicznym UJ. Organizatorem spotkania, po raz drugi w tym roku, był Oddział PTT w Krakowie.

Na początku Prezes PTT, Włodzimierz Janusik, przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za pierwszy rok bieżącej kadencji. Odbyły się dwa posiedzenia Zarządu Głównego – na Polanie Chochołowskiej i w Jaworkach, oba połączone z wycieczkami górskimi. Udało się wyciszyć konflikt z PTTK, a nadchodzący rok, podczas którego wspólnie będziemy obchodzić Rok Chałubińskiego, być może przyczyni się do zbliżenia między oboma towarzystwami.

Prezes wraz małżonką ufundowali sztandar Polskiego Towarzystwa Tatrzańkiego, który był już eksponowany przy okazji różnych uroczystości. Trwały przygotowania do obchodów Roku Chałubińskiego, a funkcji przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego podjęła się Barbara Morawska-Nowak. Ukazał się kolejny,

podwójny tom 15-16 „Pamiętnika PTT”, który udało się już całkowicie spłacić oraz 10 numerów „Co słycać?”, które ukazywało się regularnie wraz z aktualnym serwisem wiadomości. Trwały intensywne poszukiwania lokalu w Krakowie dla naszego Towarzystwa, na razie nie zwieńczone sukcesem. Bardzo pomyślnie przebiegała akcja „polarowa”; polary są chętnie nabywane przez naszych członków, dzięki czemu jesteśmy widoczni zarówno w górach Polski, jak i za granicą. Prezes osobiście nadzoruje produkcje odznak organizacyjnych oraz odznak z kosówką, z kolei legitymacje są zamawiane przez Oddział PTT w Nowym Sączu. W sprawach finansowych wyszliśmy na prostą i nie mamy długów. Prezes zapowiedział również dalsze odwiedzin w Oddziałach, był już na Drodze Krzyżowej na Mogielicy i Rajdzie Bieszczadzkim, organizowanych przez Oddział w Mielcu, na Zimowym Wejściu na Babią Górę (tradycyjna impreza Oddziału w Sosnowcu), wziął udział w Dniach Gór Oddziału Karpackiego w Łodzi i w Dniach Gór Oddziału Łódzkiego oraz wyjazdach w Skałki Podleskie i w Dolomity. Zamierza odwiedzić jeszcze w tym roku oddziały w Chrzanowie, Jaworznie i Opolu.

Niestety, nie wszystko udało się zrealizować. Do tej pory nie udało się reaktywować oddziałów w Zakopanem i Kaliszu, a także ożywić Oddziału w Jarosławiu. Na ma działających delegatur. Na imprezach ogólnopolskich jest niska frekwencja, niektóre Oddziały w ogóle nie są nimi zainteresowane. Kuleje aktualizacja strony internetowej,

a pomimo wielokrotnych apeli Szymona Barona o materiały na stronę, odzew jest dosłownie zerowy. Sprawozdawczość finansowa Oddziałów stale opóźniała się, co rzutowało na składanie sprawozdań finansowych PTT do urzędów w ostatniej chwili. W następnym roku oprócz realizacji obchodów Roku Chałubińskiego będą to działania priorytetowe.

W dyskusji nad sprawozdaniem wzięli udział Barbara Morawska-Nowak, Tomasz Kwiatkowski, Antoni Leon Dawidowicz, Szymon Baron i Jan Weigel.

Tuż przed zaplanowaną przerwą przybył zaproszony

mecenas Stanisław Kłys, była więc okazja do uroczystego wręczenia mu dyplomu i złotej odznaki PTT z kosówką, przyznanej podczas VII Zjazdu PTT w 2007 r. Wręczenia dokonali Antoni Dawidowicz, jako poprzedni prezes i Włodzimierz Janusik, jako obecny.

W przerwie obrad mieliśmy okazję zwiedzić teren Obserwatorium Astronomicznego UJ oraz Fort „Skała”.

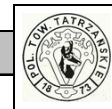

Oprowadzający nas pracownik obserwatorium, mgr Tomasz Kundera, pokazał nam różne teleskopy oraz opowiedział o niuansach obserwacji nieba.

Kontynuując obrady, Nikodem Frodyma przedstawił sprawę starań o lokal dla PTT. Poinformował, że w tej chwili interesujemy się dwoma lokalami – 50-metrowym na Zabłociu oraz pomieszczeniem na terenie nowego Kampusu UJ. Choć nie ma pewności co do uzyskania lokalu, szanse na to są większe, niż kiedykolwiek dotąd. Będzie się to wiązało z wydatkiem rzędu 600-700 zł miesięcznie.

Finanse były następnym poruszonym punktem porządku obrad. Skarbnik PTT Ludwik Rogowski przedstawił założenia budżetowe na rok 2009. Na przewidziane wpływy złożyły się 1% odpisy od podatków, które za rok 2007 wyniosły 16.000 zł, składki członkowskie i dotacje oraz wpływy z wydawnictwa (Pamiętnik PTT). Po stronie wydatków z 1% przewidziano wydawanie „Co słycać?”, dofinansowanie kursów przewodnickich oraz refundację dla Oddziałów. Składki członkowskie miałyby wystarczyć na sfinansowanie opłat za lokal dla PTT. W dyskusji nad założeniami najwięcej emocji wzbudziła suma przewidziana na refundację dla oddziałów.

Po dyskusji postanowiono, aby sumę pozostałą z tegorocznych odpisów 1% rozdysponować na następujące Oddziały: Bielsko-Biała (500 zł), Chrzanów (751,40 zł), Kraków (800 zł), Łódź (513 zł), Łódź O/ Karpacki (459 zł), Mielec (500 zł) i Nowy Sącz (3417,30 zł). Resztę funduszy przeznaczono na wydawnictwa Zarządu Głównego.

nego – wydawanie informatora „Co słycać?” i dofinansowanie Pamiętnika PTT tom 15/16.

Rusza kolejna akcja kursów przewodnickich – Oddział w Nowym Sączu, który już organizuje kurs dostał w tym roku dotację z ZG PTT w wysokości 3000 zł, z kolei w przyszłorocznym budżecie zarezerwowano podobną kwotę na kurs w Bielsku-Białej.

Jedną z najważniejszych spraw poruszanych podczas tego posiedzenia ZG PTT był projekt uchwały regulującej prowadzenie rachunkowości oraz gospodarki finansowo-skarbowej w Oddziałach nie posiadających osobowości prawnej. Uchwałę przyjęto jednogłośnie.

W dalszej części Barbara Morawska-Nowak omówiła aktualny stan wydawnictw i przygotowania do Roku Chałubińskiego. Odbyto szereg spotkań w Radomiu, Zakopanem i Warszawie – miastach, związanych z życiem dra Tytusa Chałubińskiego, w których organizowane będą obchody. Janusz Eksner wspomniął o konieczności starania się o sponsorów. Więcej na temat Roku Chałubińskiego można przeczytać na stronach 6-7.

Drugą uchwałą podjętą podczas tego posiedzenia była możliwość powoływania przedstawicielstw PTT w miejscowościach, gdzie nie ma oddziałów i kół PTT. Projekt autorstwa Antoniego Leona Dawidowicza przyjęto jednogłośnie.

Ważnym punktem było również ustalenie terminarza posiedzeń Zarządu Głównego PTT w 2009 roku. Zgodnie z przyjętym harmonogramem pierwsze posiedzenie odbędzie się w dniach 31 stycznia – 1 lutego 2009 r. w Krościenku, a jego organizacji podjął się Oddział PTT „Beskid” w Nowym Sączu. Kolejne posiedzenie, organizowane przez Oddział PTT w Bielsku-Białej odbędzie się w dniach 16-17 maja 2009 r. w nowej stacji turystycznej PTT na polanie Hondraski w Szczyrku. Ostatnie przyszłoroczne posiedzenie w ramach obchodów Roku Chałubińskiego będzie miało miejsce w dniach 7-8 listopada 2009 r. w nowej siedzibie TPN w Kuźnicach – nie ustalono jeszcze organizatora tego posiedzenia.

Podczas wolnych wniosków dużą aktywność wykazał Jan Weigel, słusznie krytykując Zarząd Główny za brak oficjalnego stanowiska wobec propozycji znowelizowania

ustawy o usługach turystycznych z 1997 roku. Zasugerował rozesłanie dokumentu wszystkim zainteresowanym sprawami przewodnickimi w naszym Towarzystwie, a przede wszystkim członkowi Zarządu Głównego odpowiedzialnemu w bieżącej kadencji za sprawy przewodnickie. Ubolewał, że w obecnej kadencji Zarząd Główny nie powołał Komisji ds. przewodnictwa. Wojciech Szarota

zobowiązał się koordynować sprawę i przesłać nasze stanowisko do Ministerstwa. Na koniec powiedział, nawiązując do tegorocznych wypadków na wyjazdach PTT w Dolomity, że nowelizacja w kierunku zmian restrykcyjnych jest konieczna, bo wypadków w górach, spowodowanych przez niekompetentnych i niedouczonej „przewodników i liderów” jest coraz więcej. Przypomniał, że w Klubie Wysokogórskim analizowano kiedyś wszystkie wypadki taternicze, aby uniknąć błędów w przyszłości. Apelowal, aby Zarząd Główny PTT powołał

Komisję ds. bezpieczeństwa w górach, w której skład winni wejść doświadczeni przewodnicy, alpinisci taternicy, a także ratownicy górscy. Komisja winna opracować procedury kompletowania dokumentacji i analizowania wypadków górskich, a także zagrożeń zaistniałych na imprezach firmowanych przez nasze Towarzystwo.

Na koniec Prezes Oddziału PTT w Chrzanowie, Stanisław Trębacz zaprosił wszystkich członków ZG PTT na obchody 60-lecia PTT w Chrzanowie, które odbędą się w sobotę, 29 listopada br. Zaproszenie

zostało opublikowane w poprzednim numerze „Co słycać?” Złożył również wnioski do Komisji Odznaczeń i Członkostw Honorowych o nadanie z tej okazji złotych odznak PTT z kosówką ludziom zasłużonym dla Oddziału. Zarząd Główny częściowo

przychylił się do prośby, przyznając odznaczenia mgr inż. Piotrowi Majcherczykowi, prezesowi Bumar-Fablok S.A. oraz mgr Zdzisławowi Wołosowi, prezesowi Banku Spółdzielczego w Chrzanowie – sponsorom Oddziału.

Zamykając obrady, prezes Włodzimierz Janusik podziękował wszystkim za przybycie na posiedzenie ZG PTT i udział w dyskusji.

list

Grób Walerego Eljasza-Radzikowskiego - podziękowanie

Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

Szanowni Państwo!

Proszę przyjąć moje gorące podziękowania za pomoc w remoncie i konserwacji grobowca, w którym spoczywa Walery Eljasz Radzikowski. Pomogli mi Państwo w skomplikowanych formalnościach wstępnych, a następnie wsparli materialnie sumą 3000 zł. Dzięki temu mogłam w roku 2007 zakończyć prace remontowo-kamieniarskie.

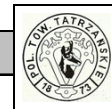
Byliście, Państwo, jedyną organizacją, która pomogła w remoncie grobowca.

W roku 2008 wykonana została pełna konserwacja grobowca za sumę 15000 zł. Wykonana bardzo starannie – patrz zdjęcie poniżej.

Wszystkich chętnych członków PTT zapraszam w niedzielę, 18 stycznia, do kaplicy pw. Zmartwychwstania Chrystusa Króla na cmentarzu Rakowickim w Krakowie, na mszę św. o godz. 12.00 w intencji Walerego Eljasza-Radzikowskiego i spoczywających z nim w grobowcu osób. Po mszy św. nastąpi poświęcenie odnowionego grobowca.

Z poważaniem
Barbara Mękarska

Tekst: **Barbara Morawska-Nowak**, zdjęcie: **archiwum**

To już pięć lat...

Maciej Mischke był dla mnie i pozostanie wielkim, wspaniałym człowiekiem – przy jego zaletach, uchybienia i wady nie miały żadnego znaczenia.

(Krzysztof Kabat)

To już pięć lat ...

Nawet nie obejrzelśmy się, jak 17 listopada br., minęło pięć lat odkąd opuścił na zawsze nasze grono Prezes Honorowy PTT, Maciej Mischke. Przy zapadającym zmierzchu zebrało się przy jego grobie na cmentarzu Salwatorskim niewielkie, ale znaczące grono. Szczególnie ucieszyło mnie przybycie pewnego starszego członka Oddziału. Wspólną myślą zebranych było uczczenie jego pamięci, choćby tabliczką na grobowcu.

Na pewno będzie nas więcej w marcu przyszłego roku. Oddział Krakowski PTT zapowiada już dzisiaj spotkanie z okazji stulecia urodzin Macieja Mischke.

Tekst: **ks. Józef Drabik**

Okienko Księdza Kapelana

„Nikt z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie: jeżeli bowiem żyjemy; żyjemy dla Pana; jeśli zaś umieramy, umieramy dla Pana” (Rz 14,7-8).

Częściej w tym miesiącu wyruszamy na cmentarze, przychodzimy do swoich bliskich, którzy przed nami odeszli, powędrujemy do grobów naszych przyjaciół, wspomnimy tych, których groby rozsiane są po całym świecie, pomyślimy o tych, którzy pozostali w swoich ukochanych górach, a na nizinie zrobiono im mogiłę symboliczną.

Może częściej pojawi się w oku łza. Ale właśnie tutaj, na cmentarzu powinny najmocniej brzmieć słowa św. Jana z jego Apokalipsy: *„On otrze z ich oczu wszelką łzę”*.

I w to wierzę i mam taką nadzieję, że po tamtej stronie nie będzie już łez, ani smutku, ani płaczu...

zaproszenie

Władysław Krygowski – człowiek gór

Komisja Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK, zaprasza na doroczne Sympozjum Górskie. Sympozjum odbędzie się w sobotę, 6 grudnia 2008 r. w sali konferencyjnej Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie, przy ul. Jagiellońskiej 6, I p. Rozpoczęcie o godzinie 11.00.

Tematem sympozjum będzie:

„Władysław Krygowski – człowiek gór (w dziesiątą rocznicę śmierci)”

Prelegentami będą:

- ◆ WIESŁAW A. WÓJCIK - Władysław Krygowski – zarys biografii
- ◆ JACEK KOLBUSZOWSKI - Miejsce twórczości Władysława Krygowskiego w polskiej literaturze górskiej
- ◆ WIESŁAW KRYGOWSKI - Wojenne losy Władysława Krygowskiego
- ◆ IWONA JAKOSZ - Przewodnikopisarstwo i sztuka fotografowania Władysława Krygowskiego
- ◆ JERZY W. GAJEWSKI - Szlaki i schroniska w poglądach Władysława Krygowskiego

Chętnie włączymy się w uczczenie pamięci Władysława Krygowskiego, który w uznaniu Jego ogromnych zasług dla rozwoju turystyki górskiej w Polsce otrzymał na III Zjeździe Delegatów PTT (1995) godność członka honorowego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Tekst: **Barbara Morawska-Nowak**

Rok 2009 – Rokiem Doktora Tytusa Chałubińskiego

„Chałubiński jak mało kto zasłużył, aby uczcić jego pamięć, zwłaszcza w środowisku Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, a zbliżająca się 120 rocznica śmierci przypadająca w roku 2009 stwarza nam taką okazję.

Radomski Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego im dra Tytusa Chałubińskiego wnosi o ustanowienie roku 2009 Rokiem Doktora Tytusa Chałubińskiego”.

Takie było zakończenie listu skierowanego do VII Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, który odbył się w dniach 17-18 listopada 2007 r. w Zakopanem. Zjazd jednomyślnie podjął uchwałę o ogłoszeniu roku 2009 – Rokiem Doktora Tytusa Chałubińskiego. Już w grudniu 2007 roku rozpoczęły się pierwsze rozmowy dotyczące obchodów, początkowo w gronie: Janusz Eksner, pomysłodawca Roku i Barbara Morawska-Nowak. O współpracę przy tworzeniu koncepcji Roku, a szczególnie sympozjum w Warszawie, oraz konsultację merytoryczną poprosiliśmy Barbarę Petrozolin-Skowrońską, autorkę książki „Król Tatr z ulicy Mokotowskiej 8. Portret doktora Tytusa Chałubińskiego” (Iskry, 2005). Nawiązaliśmy też kontakt z Fundacją Pokolenia-Pokoleniom, założoną przez pra-prawnuka Tytusa Chałubińskiego Andrzeja Skowrona i jego żonę Barbarę Czechmeszyńską-Skowron.

Obchody Roku Chałubińskiego postanowiliśmy zorganizować w trzech miastach, z którymi postać doktora Chałubińskiego jest szczególnie związana: w Radomiu – miejscu urodzenia i ukończenia gimnazjum, w Warszawie, gdzie ponad czterdzieści lat był najsłynniejszym lekarzem, zarazem profesorem Akademii Medyko-Chirurgicznej i Szkoły Głównej Warszawskiej oraz w Zakopanem, gdzie dokonania kilkunastu ostatnich lat jego życia zostały trwałe ślady a legenda „Króla Tatr” jest wciąż żywa i gdzie spoczął na Pęksowym Brzyzku.

Na majowym posiedzeniu Zarządu Głównego PTT w Jaworkach Barbara Morawska-Nowak podjęła się przewodzenia Komitetowi Organizacyjnemu Roku, w skład którego weszli: z Oddziału PTT im. T. Chałubińskiego w Radomiu – Janusz Eksner, Józef Kwiatkowski, Tomasz Kwiatkowski (wiceprezes ZG PTT), Waldemar Skórnicki, Janusz Smolka, członkowie Zarządu Głównego PTT: Stanisław Czubernat (TPN) i Krzysztof Szymiec (Oddział Akademicki PTT w Radomiu) oraz Mikołaj Zapalski (Oddział PTT w Warszawie). Z Komitetem Organizacyjnym współpracuje z ramienia Fundacji Pokolenia-Pokoleniom (głównie w organizacji konkursów dla młodzieży) – Barbara Czechmeszyńska-Skowron i Hanna Jakob.

W ciągu ostatnich miesięcy nawiązaliśmy kontakt i przeprowadziliśmy rozmowy z samorządami Radomia, Zakopanego i Warszawy, zapraszając do współuczestnictwa w organizacji obchodów. Poprosiliśmy prezydentów tych miast, a także starostę tatrzańskiego o patronat nad obcho-

dami. Zaprosiliśmy także szereg osób – znawców tematyki związanej z Chałubińskim oraz instytucji i organizacji społecznych, w osobach dyrektorów bądź prezesów do Komitetu Honorowego Roku. Szereg z nich zaoferowało nam współpracę organizacyjną.

W wyniku dotychczasowych działań powstał następujący harmonogram obchodów Roku Chałubińskiego, który prezentujemy:

Radom, Inauguracja Roku, 7 lutego 2009 r.

godz. 11.00 – Msza św. w kościele farnym w Radomiu, gdzie 30 grudnia 1820 r. został ochrzczony Tytus Chałubiński;

godz. 13.00 – Uroczystości związane z inauguracją Roku w Resursie Obywatelskiej przy ul. Malczewskiego (część oficjalna i artystyczna);

godz. 15.00 – Odświeżenie i poświęcenie pamiątkowej tablicy, ufundowanej z inicjatywy PTT przez Urząd Miasta Radomia, na budynku IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tytusa Chałubińskiego w Radomiu, przy ul. Mariackiej 23, zwiedzanie szkoły i spotkanie towarzyskie.

Warszawa, kwiecień 2009 r.

Spotkanie przedstawicieli PTT ze środowiskiem lekarskim z okazji 120 rocznicy przyznania Tytusowi Chałubińskiemu członkostwa honorowego Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego (partnerzy: PTL, TLW, Tow. Historii Medycyny).

Łódź, 22-24 kwietnia 2009 r.

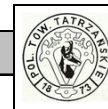
Dni Gór PTT pod hasłem „PRZED STU LATY W ZAKOPANEM – BOHATEROWIE TAMTYCH DNI”: organizowane przez Oddział Łódzki PTT, poświęcone doktorowi Tytusowi Chałubińskiemu, a także stuleciu śmierci Mieczysława Karłowicza i stuleciu założenia Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (postanowiliśmy włączyć tę imprezę do ogólnego programu Roku).

Zakopane, 9-13 czerwca 2009 r.

9-12 czerwca 2009 – Rajd „Perciami dra Tytusa Chałubińskiego ku Wierchom”, organizowany przez Oddział PTT im. dra Tytusa Chałubińskiego w Radomiu, przy współpracy Tatrzańskiego Parku Narodowego.

13 czerwca 2009 (sobota)

- odświeżenie po renowacji pomnika Chałubińskiego, przejazd dorożkami: kapeli góralskiej, aktorów Teatru Witkacego i osób przebranych w stroje w stylu epoki Chałubińskiego do Kuźnic, na teren zespołu parkowo-pałacowego, obecnie siedziby dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego,
- otwarcie wystawy plenerowej TPN „Dr Tytus Chałubiński w Tatrach”,
- występ plenerowy aktorów Teatru Witkacego.

Zakopane, 25 października 2009 r.

Udział w imprezie organizowanej przez Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego pt. „Dzień Patrona Muzeum” na Kozińcu.

Zakopane, 7-8 listopada 2009

7 listopada, godz. 17.00 uroczyste posiedzenie Zarządu Głównego PTT w pomieszczeniach Dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego z udziałem zaproszonych gości.

8 listopada, godz. 10.00 – msza św. za śp. Dra Tytusa Chałubińskiego w 120 rocznicę jego pogrzebu na Pęksowym Brzysku, - po mszy złożenie kwiatów na grobowcu na Pęksowym Brzysku oraz pod pomnikami Chałubińskiego – przed DW „Chałubiński” i u zbiegu ul. Zamoyskiego i Chałubińskiego.

Warszawa, 12 grudnia 2009

Całodniowe sympozjum w Pałacu Staszica pt. „W kręgu Tytusa Chałubińskiego. Warszawa – Zakopane” (główna impreza Roku) - podsumowanie wydarzeń Roku Dra Tytusa Chałubińskiego.

Z okazji Roku Chałubińskiego mają ukazać się następujące publikacje:

- „Radom miastem rodzinnym Doktora Tytusa Chałubińskiego” – wydawnictwo okolicznościowe, towarzyszące inauguracji Roku, wydane przez Urząd Miasta Radomia przy współpracy PTT;
- Pamiętnik PTT tom 17 związany tematycznie z Doktorem Tytusem Chałubińskim i 120-leciem Muzeum Tatrzańskiego jego imienia;
- Tytus Chałubiński w Tatrach – folder okolicznościowy Tatrzańskiego Parku Narodowego;
- „W kręgu Tytusa Chałubińskiego” – Suplement do Pamiętnika PTT, zawierający referaty wygłoszone na sympozjum, w grudniu 2009 roku w Warszawie.

W związku z ogłoszeniem Roku Chałubińskiego oczekujemy podjęcia jeszcze wielu inicjatyw uczczenia naszego Bohatera przez oddziały PTT oraz przez inne organizacje, na których propozycje jesteśmy otwarci i zapraszamy do nawiązania kontaktu z Komitetem Organizacyjnym Roku.

Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego
Roku Doktora Tytusa Chałubińskiego

Barbara Morawska-Nowak
ul. Konarskiego 21/5, 30-049 Kraków
tel. 12-634-05-89;
e-mail: morawska@ptt.org.pl

„Tatry” mają pięć lat

Czyżby to jakaś obsesja, to stałe uświadamianie sobie o kolejnych „leciach” ludzi i wydarzeń?

Ta rocznica ma jednak radosną i bardzo pozytywną wymowę. Po próbach wydawanie pisma w poprzednim dziesięcioleciu, doczekaliśmy się już pięciu roczników kwartalnika „Tatry”, regularnie ukazującego się, w pięknej szacie graficznej, ciekawego pisma poświęconego Tatrom w szerokim aspekcie od przyrody po kulturę, piszącego o ludziach i wydarzeniach po obu stronach granicy.

Z tą granicą także rozmaicie bywało, w ostatnim numerze „Tatr” mamy blok tematyczny poświęcony Jaworzynie, przyłączonej przez Polskę w 1938 roku. Był to nóż w plecy Czechosłowacji, wbity w obliczu jej aneksji przez Hitlerowskie Niemcy. Niestety – cieszyliśmy się Jaworzyną nie za długo; 1 września 1939 roku te same Niemcy przekroczyły nasze granice, a dwa tygodnie później nam też wbito nóż w plecy na wschodniej granicy.

Dzisiaj granice między krajami Unii zniesione, ale w Tatrach istnieją nadal dla turystów, za to rozmaici businessmeni i inwestorzy szczerzą zęby na Międzynarodowy Park Biosfery w Tatrach. Taką najwyższą rangę światową uzyskały całe Tatry niespełna piętnaście lat temu...

W tym miejscu w imieniu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego składam serdeczne gratulacje dla zespołu redakcyjnego kwartalnika „Tatry”.

Barbara Morawska-Nowak

Od 1 listopada 2008 r. Tatrzański Park Narodowy ma nową siedzibę. Nowy adres to: **Tatrzański Park Narodowy, Kuźnice 1, 34-500 Zakopane**

Od Redakcji „Pamiętnika PTT”

Nowy „Pamiętnik PTT” - tom 17 (2008)

Trwają prace redakcyjne nad nowym tomem Pamiętnika. Możemy już zapełnić ok. 300 stron. Mamy zamiar oddać tom do składania z końcem stycznia. Aby to było możliwe, powinniśmy dysponować do połowy stycznia materiałami do Kroniki PTT. Apelujemy do naszych oddziałów o nadesłanie sprawozdań z działalności wraz z aktualnymi listami członków w nieprzekraczalnym terminie do 15 stycznia 2009 r.

Zwracamy się także do naszych członków i oddziałów o pomoc finansową poprzez znalezienie sponsorów, którzy mogliby zamieścić w tomie płatną reklamę. Cena całostronicowej kolorowej reklamy to 1200 zł (bez VAT), dla przedsiębiorcy suma ta nie powinna stanowić problemu.

Tekst: *Stanisław Janocha*

Co słyhać w Towarzystwie Karpackim?

Pozostając nadal sympatykiem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, pozwalam sobie napisać kilka słów i poinformować redakcję biuletynu „Co słyhać?”, że Towarzystwo Karpackie nadal istnieje, a nawet polepsza się jego kondycja wszelaka. Mamy wielu sympatyków, w tym również takich, którzy byli lub są członkami PTT, oczywiście jednostek rwących się do konkretnej pracy, jest już znacznie mniej, ale też jeszcze się zdarzają tacy – podobnie jak w PTT. Przeprowadziliśmy w ubiegłej kadencji kilka ciekawych i cennych, jak mi się wydaje przedsięwzięć.

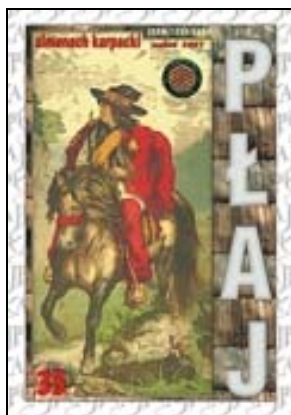
Szczególnie cenną, bo związaną z przywracaniem pamięci o odzyskaniu niepodległości Polski była akcja odnowienia pomnika poległych żołnierzy II Brygady Legionów Polskich w walkach pod Kyrlibabą (Cârlibaba) w rumuńskich Karpatach, zorganizowanie Mszy św. w tamtejszym kościele w intencji poległych oraz zorganizowanie spotkania środowisk polonijnych i turystycznych przy tej okazji.

Z inicjatywy naszego Towarzystwa w dniu 3 maja 2008 roku o godz. 11:00 w kościele św. Ludwika w położonej w Rumunii, karpackiej miejscowości Kyrlibaba (Cârlibaba) odprawiona została msza święta w intencji żołnierzy II Brygady Legionów Polskich poległych w styczniu 1915 roku w bitwie stoczonej o tę miejscowość z oddziałami rosyjskimi. Pod odnowionym w ubiegłym roku pomnikiem stojącym na mogile poległych Legionistów wieńce złożyły delegacje Związku Polaków w Rumunii i Towarzystwa Karpackiego oraz attaché wojskowy ambasady polskiej w Bukareszcie ppłk Roland Jancewicz. Na mogile zapłonęły liczne znicze.

W dniach 19 - 21 września 2008 w schronisku na Turbaczu odbyło się Walne Sprawozdawczo-Wyborcze Zebranie Towarzystwa Karpackiego, na którym wybrano nową Radę TK w składzie: Andrzej Wielocha – prezes; Anna Łojasiewicz i Stanisław Janocha – wiceprezesi; Julian Marszałek – skarbnik; Tomasz Smoliński – sekretarz. W takim składzie Rada będzie pracować przez najbliższe trzy lata, dla przyrody i kultury karpackiej, w nadziei, że będzie to praca jeszcze bardziej efektywna niż poprzednio. Mamy bowiem już w tej chwili kilka bardzo ciekawych inicjatyw, których zrealizowanie pozwoli nam po trzech latach powiedzieć, że nie zmarnowaliśmy tego czasu.

Otwarte Spotkania Towarzystwa Karpackiego będą się odbywały w Muzeum Ziemi, a dokładnie w tzw. „Willi Pniewskiego” przy al. Na Skarpie 27, w trzeci piątek każdego miesiąca, początek o godzinie 18:00. Najbliższe spotkanie odbędzie 21 listopada, a wypełni je prelekcja kol. Juliusza Marszałka zatytułowana „Bieszczady Wschodnie”.

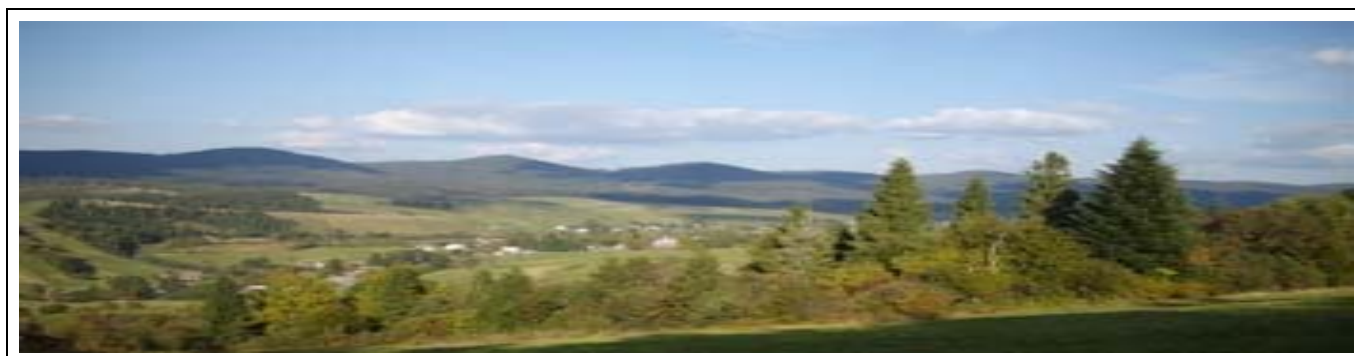
W programie następnego spotkania, które odbędzie się 19 grudnia znajdzie się prelekcja kol. kol. Tadeusza Kielbaśńskiego i Andrzej Wielochy pt. „Schroniska turystyczne na wschód od doliny Prutu do 1939 r.”

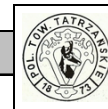

Polecamy nowy Płaj:

Tom 35 Płaju ukazuje się z opóźnieniem odrobinę mniejszym, od tego jakie miał tom poprzedni. Wygląda więc na to, że jest szansa na dogonienie rzeczywistości.

Niniejszy tom w całości poświęcony jest Huculszczyźnie. Dominują w nim trzy wybitne postaci zasłużone dla Huculszczyzny. Pierwszym jest oczywiście sam mistrz Stanisław Vincenz. Zamieszczamy jego mniej znany, ale ze wszech miar wart polecenia tekst zatytułowany „O czasie huculskim”. Autorowi „Na wysokiej połoninie” poświęcone są też cztery inne artykuły. Najobszerniejszy dotyczy dramatycznych okoliczności dwukrotnej ucieczki Stanisława Vincenza na Węgry spod sowieckiej okupacji. Dzięki wyjątkowej dociekliwości autora artykułu Andrzej Ruszczaka, możemy obserwować dojrzewanie decyzji o ucieczce i fazę przygotowań, a także mamy możliwość prześledzenia praktycznie krok po kroku tras wędrówek przez Czarnohorę. ■

zaproszenie

Obchody 120 rocznicy urodzin Stanisława Vincenza

Obchody 120. rocznicy urodzin
29 – 30 listopada 2008

STANISŁAWA VINCENZA

PROGRAM

29 listopada 2008

16:00 – uroczysta msza św. i pochód do grobu Stanisława Vincenza w asyście huculskich trembit, chóru cerkiewnego i pochodni

POCZĄTEK W KOŚCIELE NAJŚWIĘTSZEGO SALWATORA, UL. ŚW. BRONISŁAWY 9

30 listopada 2008

12:00 – promocja książki *Huculi, Bojkowie, Łemkowie*, czyli kompendium wiedzy etnologicznej, oraz archiwalnej korespondencji Vincenzów i Huculów – spotkanie z autorami książki poprowadzi prof. Jan Stęszewski

CENTRALNY OŚRODEK TURYSTYKI GÓRSKIEJ PTTK, UL. JAGIELLOŃSKA 6

18:30 – *Vincenz w Krakowie*, prapremiera filmu w reżyserii Krzysztofa Krzyżanowskiego

CENTRUM KULTURY ROTUNDA, UL. OLEANDRY 1

19:30 – *Rarytas* – opowieść o krawcu Pinkasie ze spektaklu *Historie Vincenza* – historie dziwne, zaśnione lecz niezmiernie wyraźne... o Prawdziwym Żydzie, Antychryście i Preoswiaszczonym Metropolicie, na podstawie epopei huculskiej Stanisława Vincenza *Na wysokiej połoninie*. Teatr Wiejski Węgajty, reżyseria Wacław Sobaszek, występują: Johann Wolfgang Niklaus, Jacek Hałas, Ewa Wasilewska.

CENTRUM KULTURY ROTUNDA, UL. OLEANDRY 1

Bilety do Rotundy do nabycia w COTG PTTK, ul. Jagiellońska 6, oraz na miejscu przed imprezą.
Więcej informacji: www.artica.org.pl i www.cotg.pttk.pl.

przedruk - <http://www.pracownia.org/>

Kolejny sukces w sprawie kolei linowej na Kasprowy Wierch

18 listopada 2008 r. Naczelny Sąd Administracyjny podtrzymał wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 14 maja 2007 r. w sprawie uchylenia decyzji Ministra Środowiska o niedopuszczeniu organizacji ekologicznych (Pracowni na rzecz Wszystkich Istot i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego) do toczącego się postępowania w sprawie wydania zezwolenia na odstąpienie od zakazu rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych w terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. NSA tym samym przyznał rację organizacjom ekologicznym.

Przypomnijmy, w dniu 23 czerwca 2006 r. Minister Środowiska Jan Szyszko wydał postanowienie o odmowie dopuszczenia organizacji ekologicznych (Pracowni na rzecz Wszystkich Istot i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego) na prawach strony do toczącego się postępowania w sprawie wydania nowego zezwolenia na odstąpienie od zakazu rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych w terenie Parku Narodowego.

Co istotne zaledwie dzień później po pozbyciu się organizacji ekologicznych (24 czerwca 2006 r.) były Minister Środowiska Jan Szyszko wydaje drugą decyzję zezwalającą na modernizację ze zwiększoną przewoźnością do 360 osób na godzinę zimą oraz nakłada obowiązek wykonania kompensacji przyrodniczych na inwestora. W dniu 26 września 2007 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2006 r. uznając ją za zupełnie bezpodstawną. W chwili obecnej wyrok jest prawomocny.

Uchylenie decyzji Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2006 r. oznacza, że obowiązuje pierwsza decyzja Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2006 r., która określa warunki zezwolenia na realizację przedsięwzięcia pod warunkiem

m.in. że przepustowość kolei linowej wynosi 180 osób na godzinę, tak w sezonie zimowym, jak i letnim.

Obecnie Polskie Koleje Linowe Sp. z o. o. użytkują kolej linową Kuźnice - Kasprowy Wierch z przepustowością określoną w pozwoleniu na budowę. Stan faktyczny jest więc jawnie sprzeczny z obowiązującą decyzją Ministra zezwalającą na przepustowość na poziomie 180 osób/godz. przez cały rok. Dlatego konsekwentnie będziemy domagać się wydania nowego pozwolenia na budowę i respektowania postanowienia Ministra z 8 maja 2006 r.

Dziś wiadomo, że obie wydane decyzje przez byłego Minister Środowiska były złamaniem prawa, były uznaniowe, bez podstaw prawnych oraz merytorycznych. A co najważniejsze w procesie rozbudowy kolei linowej na Kasprowy Wierch definitywnie pozbawiły możliwości zapewnienia interesu społecznego przez organizacje społeczne oraz przedstawienia argumentów kluczowych dla ochrony polskiej przyrody instytucji naukowych takich jak: Państwowej Rady Ochrony Przyrody, Przewodniczącego Rady Ochrony Przyrody woj. Małopolskiego, Rady Naukowej TPN, wybitnych autorytetów naukowych (List otwarty do Ministra Środowiska 79 wybitnych przyrodników z tytułem profesorskim).

Kolejny wyrok NSA z 18 listopada 2008 r. potwierdza zarzuty stawiane przez Pracownię na rzecz Wszystkich Istot, że rozbudowa kolei linowej została podjęta wbrew obowiązującemu prawu oraz z pominięciem głosów społeczeństwa. Należy podkreślić, że wyrok z 18 listopada br. nie kończy spraw sądowych. Wciąż czekają na rozstrzygnięcie sprawy przed Komisją Europejską oraz przed WSA skargi Rzecznika Praw Obywatelskich. ■

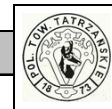
przedruk z „Metro”(14-11-2008)

Quady zostaną ujarzmione

Powinno to doprowadzić do ujarzmienia tych, którzy sięgają postrach na osiedlowych uliczkach i leśnych duktach. Szaleństwa na quadach są całkowicie bezkarne, bo prawo nie nadąża za rzeczywistością. Nie ma przepisów określających jak należy rejestrować quady, kto i pod jakimi warunkami może na nich jeździć, czy wymagane jest prawo jazdy, karta rowerowa, kask.

Luki w prawie zauważyło Ministerstwo Infrastruktury. Resort kończy właśnie prace nad przepisami dotyczącymi quadów. Aby kierować takim czterokołowcem, trzeba będzie zdobyć specjalne prawo jazdy kategorii AM, które wprowadzi nowa ustawa o kierujących pojazdami. Aby je uzyskać, trzeba będzie ukończyć 14 lat, odbyć kurs w ośrodku szkolenia kierowców i zdać egzamin w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego. Jeździć quadem będzie można tylko w kasku i kamizelce odblaskowej.

Inna ustawa – o dopuszczeniu pojazdów do ruchu – wprowadzi obowiązkową rejestrację quadów. Konieczne do tego będą aktualne badania techniczne i udokumentowanie własności pojazdu ■

Tekst: *Barbara Morawska-Nowak*

Czy przesądzone i nieodwracalne?

Wielkim smutkiem nappełnił mnie opublikowany w „Tatrach” artykuł Juraja Švajdy, słowackiego obrońcy Tatr, opisującego tragiczną perspektywę dla TANAP-u. Wobec niezwykłego boomu inwestycyjnego w Tatrach Słowackich Wysokie Tatry mogą stracić rangę Parku Narodowego. Zapowiada to Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUNC).

Cztery lata temu tatrzańskie lasy po południowej stronie Tatr zniszczyła wielka kalamita; gdyby dać jednak możliwość lasom się odrodzić, stałoby się to drogą naturalnej sukcesji. Inwestorzy jednak dostrzegli w tej kłęsce ogromną szansę dla rozbudowy ośrodków narciarskich z poszerzeniem tras narciarskich, nowymi kolejkami i rozbudową ogromnych hoteli. Obszary wzmoczonego zagospodarowania turystycznego, wchodzące głęboko w najbardziej przyrodniczo cenne obszary przewidziano:

- Orawa – budowa nowego ośrodka narciarskiego powyżej Zuberca, w dolinie Spalonej, z kolejką na Salatyn, w głównej grani Tatr Zachodnich;
- Szczyrbskie Jezioro – oprócz trasy zjazdowej z Soliska – trasa aż do Tatrzańskiej Szczyrby. Hotele już zasłaniają widok na Tatry nad jeziorem.
- Stary Smokowiec – trasy narciarskie rozpoczną się 200 m wyżej od dotychczasowych, już się wycina las i kosodrzewinę pod te trasy;
- Tatrzańska Łomnica – nowe trasy zjazdowe i poszerzone dotychczasowe;
- Zdziar – wyrąb drzew na zalesionym wzgórzu i wybudowanie nowej kolejki linowej na polanie Strednica.

A co u nas? Nasi inwestorzy z Andrzejem Bachledą – „Ałusiem” na czele już krzyczą: Czy mamy być gorsi? Słowacy będą zgarniać dutki, to i my powinniśmy rozbudować ośrodek narciarski na Kasprowym Wierchu. Znowu powracają szalone pomysły powstałe w związku z Olimpiadą w Tatrach, którym, poza modernizacją kolei na Kasprowy Wierch, udało się jak dotąd zapobiec.

A teraz wraca najbardziej koszmarny pomysł – budowa tunelu pod Tatrami?

Zastanawiałam się po co ta czteropasmówka do Zakopanego. Czy zamierza się doprowadzić ją do tego tunelu pod Tatrami? Czy jednak akurat tym tunelem narciarze szybko ze słowackich ośrodków przeniosą się na Kasprowy, czy też może nasi szybko na Słowację uciekną. Tak czy tak przegramy w konkurencji, bo już dzisiaj Polacy jeżdżą na narty na Słowację dlatego, bo tam i lepiej zorganizowane i taniej...

Tekst: *Jerzy Lefeld*

Testament hrabiego Władysława Zamoyskiego

Hrabia Władysław Zamoyski (1853-1924) to człowiek, któremu Tatry i Zakopane najwięcej zawdzięczają. To on bowiem, na licytacji w 1889 roku zakupił na własność dobra zakopiańskie, a następnie doprowadził do odrodzenia zdewastowanych tatrzańskich lasów oraz do rozwoju miejscowości, choćby przez przekazanie gruntu pod budowę stacji kolejowej w Zakopanem. Przyczynił się tym samym do udostępnienia Zakopanego turystom i kuracjom.

Sam żył jak asceta, a umierając zapisał w testamencie swój majątek narodowi polskiemu. Dało to podstawę do utworzenia na terenach należących do skarbu państwa parku narodowego w Tatrach.

Żyjemy w czasach, gdzie przywrócone zostało święte prawo własności, a zatem i święta wola właściciela do rozporządzania nią. Zamoyski, wielki społecznik i patriota, podarował swój majątek narodowi polskiemu, a więc nam wszystkim i żaden inny prywatny inwestor nie powinien mieć dzisiaj prawa rozporządzać Tatrami dla własnego, prywatnego interesu, wbrew interesom ochrony przyrody i krajobrazu Tatr dla zachowania ich dla nas wszystkich i przyszłych pokoleń. Tak więc jedynym gospodarzem w Polskich Tatrach jest Tatrzański Park Narodowy a władza gminy i miasta Zakopanego kończy się na ścieżce pod regłami. Władze i personel TPN to są wybitni fachowcy, którzy odpowiednio dbają o ochronę przyrody w Tatrach tak aby bezcenne dobra przyrody tatrzańskiej przetrwały jak najdłużej.

Tekst: *Mieczysław Winiarski***Koło PTT w Tarnobrzegu zaprasza na wycieczki w 2009 r.**

Oto plan wycieczek Koła PTT w Tarnobrzegu na rok 2009:

Lp.	REGION WYCIECZKI	TERMIN	PROWADZĄCY
1	Nowy Rok na Pieprzówkach	31XII/1 I	St. Bochniewicz
2	Beskid Sądecki Krynica	9 -11 I	R. Kuczera
3	Rajd Regionalny	24 I	M. Winiarski
4	Góry Świętokrzyskie	7 II	M. Winiarski
5	Beskid Niski Zdynia	20 – 22 II	K. Maguder
6	Pielgrzymka Przewodnicka Częstochowa	6 - 8 III	M. Winiarski
7	Bieszczady Cisna	13 -15 III	J. Gospodarczyk
8	Pieniny	27 – 29 III	M. Jędrusik
9	Tatry Zakopane	3 – 5 IV	R. Kuczera
10	Niedziela Palmowa Lipnica Murowana	5 IV	G. Bień
11	Droga Krzyżowa Tarnica	10 IV	M. Winiarski
12	X Rocznica powstania Koła Gorce	17 – 19 IV	K. Maguder
13	Roztocze	30 IV – 3 V	L. Karkut
14	Góry Pieprzowe	17 V	K. Kuczera
15	Beskid Żywiecki	22 – 24 V	B. Reczek
16	Dzień Dziecka	30 V	G. Bień
17	Ukraina Czarnohora, Pokucie	10 – 14 VI	M. Winiarski
18	Ukraina Wołyń, Podole (objazdowa)	25 – 28 VI	M Winiarski
19	Tatry Słowackie	2 – 5 VII	K. Maguder
20	Jura Krakowsko Częstochowska	24 – 26 VII	M. Smielak
21	Ukraina Spływ Dniestrem katamaranami	1 – 9 VIII	S. Pidmohylny
22	Ukraina Gorgany	19 – 23 VIII	M. Winiarski
23	Beskid Makowski	4– 6 IX	M. Winiarski
24	Beskid Niski	18 – 20 IX	K. Maguder
25	Bieszczady	9 – 11 X	J. Gospodarczyk
26	Pogórze Przemyskie	24 X	A. Stybel
27	Pogórze Ciężkowickie	6 – 8 XI	G. Bień
28	Jura Krakowsko Częstochowska	20 – 22 XI	B. Reczek
29	Beskid Sądecki	4 – 6 XII	Z. Zemła
30	Spotkanie opłatkowe	XII	Zarząd
31	Sylwester w górach	30 XII – 3 I	B. Reczek

Wydaje:**Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krakowie****redakcja: Barbara Morawska-Nowak, Szymon Baron****adres redakcji: ul. Konarskiego 21/5, 30-049 KRAKÓW****e-mail: morawska@ptt.org.pl, tel.: 0-12 634-05-89***wersja elektroniczna „Co Słysać?” jest dostępna na stronie <http://www.ptt.org.pl/>*